

Venäjän talous kriisin keskellä

Raimo Valo, CEO
Helsinki, 21.10.2014

EAST OFFICE OF FINNISH INDUSTRIES

- Established in 2008 to enhance owners' business opportunities in Russia
- 24 leading Finnish corporations as owners
- Represents over 80 % of total investments to Russia by Finnish corporations
- Finnish Foreign Ministry as a partner
(*Public Private Partnership*)
- Offices in Helsinki and Moscow

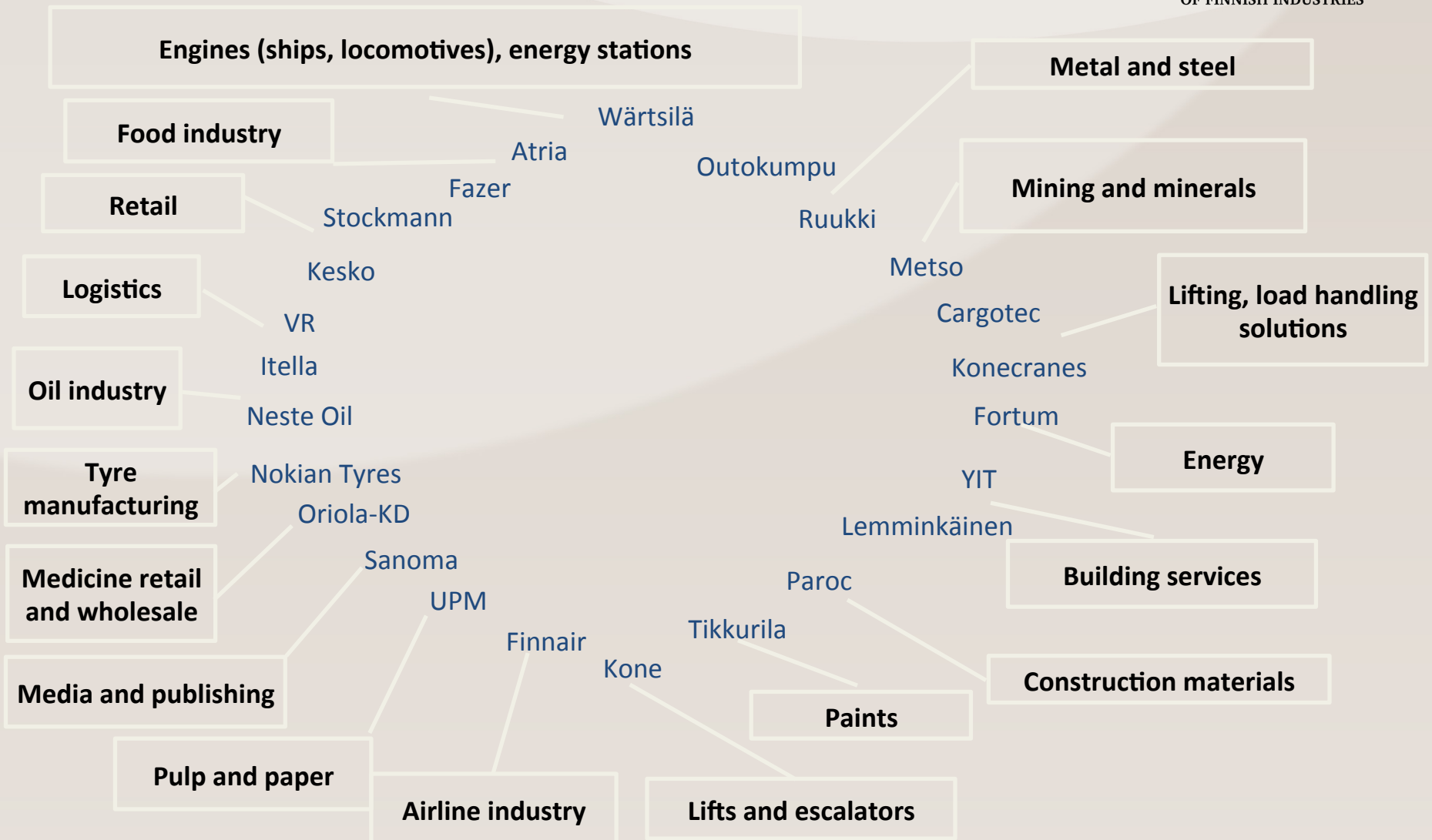

Minister of Education Andrei Fursenko, Konecranes' CEO Pekka Lundmark, UPM Vice President Hans Sohlström and Admiral Juhani Kaskeala at East Office board meeting, Moscow, 2010

Fortum CEO Tapio Kuula, YIT Vice President Kari Kauniskangas, Ambassador Matti Anttonen and Rosnano's CEO Anatoly Chubais in Moscow, 2010

East Office, osakkaiden toimialueet

Kriisit toistuvat...

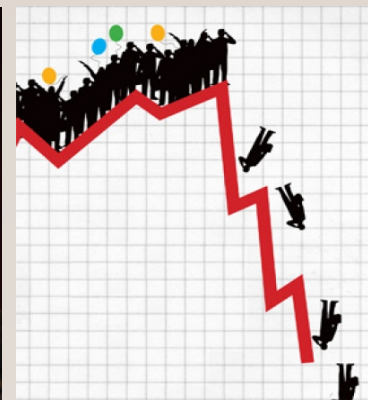
1993 Constitutional crisis

1998 Ruble crisis

2003 Khodorkovsky arrest

2008 Financial crisis

Venäjän talous vaakalaudalla

- Valtion velattomuus
 - Positiivinen asia budjetin tasapainon ja kauppaa- ja vaihtotaseen ylijäämien lisäksi
- Kasvu hiipuu ja pysyy lähellä nollaa muutaman vuoden?
 - Demografiakuva on väärä, tuottavuus ei ole parantunut, työvoimapula/koulutuksen laatu
 - Rakenneuudistusta ei ole tehty, eikä korkeita energianhintoja hyödynnetty
 - Riippuvuus tuonnista erityisesti teknologian osalta, omat sijoitukset eivät vastaa edes Venäjän osuutta maailman BKT:stä (3% BKT:stä vs. 1,3%, sijoituksista)
- Inflaatio
 - Tällä hetkellä noin 8%, mutta onko menossa kohti 10%:a ennen vuodenvaihdetta?
 - Todellinen inflaatio korkeampi kuin virallinen (ruoan osuus yli 10%)

Venäjän talous - jatkuu

- Korot
 - Tulevat nousemaan inflaation tahdissa ja CBR lisää samalla likviditeettiä, joka ruokkii inflaatiota. Seuraava CBR-kokous 31.10., jolloin todennäköisesti koronnosto (50bps)
 - Rahamarkkinoiden toiminta Venäjällä takkuu pahasti
 - Parhaiden yritysten lyhyestä rahasta maksamat korot 13-14%!
- Rupla
 - CBR ei aio puolustaa Ruplaa "käytävän sisällä", tavoite "vapaa" rupla v. 2015
 - RUB seuraa pääosin kriisiä, mutta myös laskeva öljyn hinta vaikuttaa
 - Hallitus tarvitsee devalvaation selvittääkseen talouden muista haasteista ja kriisistä -> johtaa kuitenkin inflaatiokierteeseen, eikä tue kasvua
 - Ruplan kurssi vuodenvaihteessa?
 - Viimeaikainen heikentyminen liittyy ulkomaisten luottojen takaisinmaksuun, dollarin vahvistumiseen ja öljyn hinnan laskuun

Venäjän talous - jatkuu

- Öljyn/energian hinta ja budjetti
 - Budjettitasapaino tänä vuonna mahdollinen, USD104-117/bbl on pohjaluku (vrt. 2009)
 - Loppuvuodelle nykyinen taso riittäisi (noin USD95/bbl), koska öljynhintaa oli alkuvuoden suhteellisen korkealla, hinta on nyt jo alle 85USD/bbl
- Investoinnit ja luottamus
 - Investoinnit alamäessä, ulkomaiset investoinnit jäissä
 - Tärkeintä on estää skandaalit (lainat ja muut vastuut)
 - Toimintamalli – CBR, VEB jne.
 - Investointien voimakas priorisointi tukimallissa (vientiin tähtäävät edellä, koska valuuttatuloja tarvitaan)
 - Pankkien pääomittaminen vie varoja, ei hyödytä taloutta
 - Energia-alaa suojataan, myös muut kotimaista tuotantoa tukevat investoinnit ovat listoilla

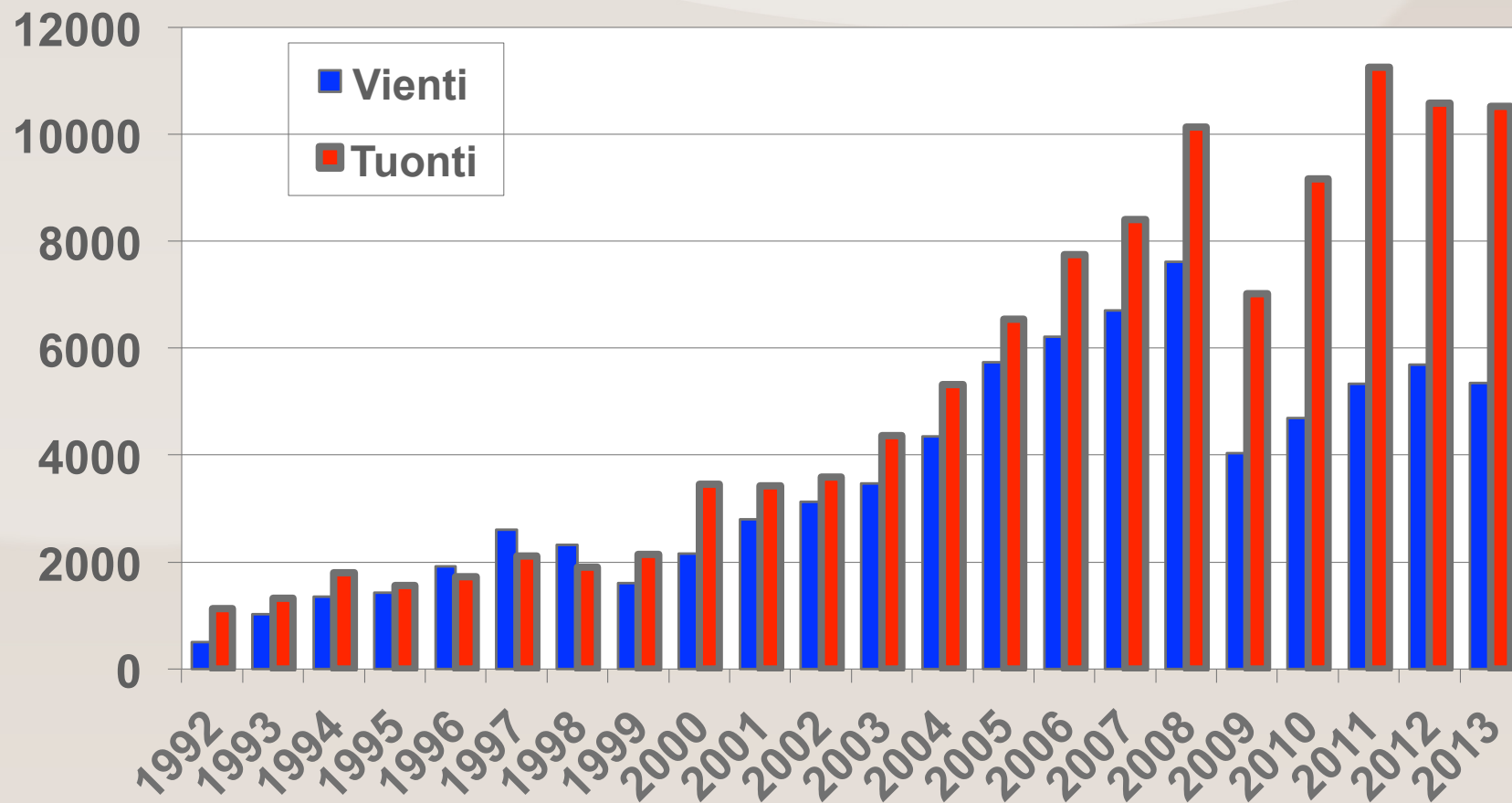
Venäjän talous - jatkuu

- Kunta- ja aluetalouden ongelmat
 - Sales Tax (3%) - peruttu
 - Joudutaanko koskemaan tuloverotukseen?
 - Vaikutukset kulutuskysyntään
- Kulutuskysyntä
 - Jaksaako Venäjän talouden veturi toimia?
 - Kiristyvän verotuksen vaikutukset
 - Sanktioiden pelote ja käytännön vaikutukset
- Vallan ja talouden keskittyminen valtionyhtiöille ja –pankeille taloustilanteen vuoksi
 - Ei ainakaan tue demokratiakehitystä
- Oligarkkien asema
- Pääomapako

Kriisin vaikutukset Suomen ja Venäjän kauppaan

- Venäjän talouden yleiset ongelmat vaikuttavat enemmän kuin kriisi ja sanktiot
- Erityisesti rahoituksen ongelmat viennin esteenä
 - Investointeja vaativat projektit jäissä tai peruuntuneet
 - Venäläispankit eivät saa helposti rahaa markkinoilta ja priorisoivat vahvasti
 - Mahdolliset uudet sanktiot pahentavat tilannetta
- Vienti on hoidettava ”rahoitus edellä”
- Venäläispankeilla on vaikeuksia rahoittaa asiakkaitaan valuutoissa
 - Keskuspankki on kuitenkin onnistunut säilyttämään markkinat likviideinä
 - Ns. Swapmarkkinat toimivat vielä jotenkuten ja ruplia on riittävästi saatavilla
- Odotettavissa luottotappioiden kasvu
- Venäjällä toimivien yritysten kannattaa myös varautua tiukempiin viranomaistoimiin
 - Verotarkastukset yleistyvät
 - Viranomaisten toiminta tulee olemaan tyyppiä ”by-the-book”
- Toistaiseksi suomalaisiin ei ole kohdistunut merkittävää uhkaa tai poikkeustoimia ja kauppakin käy suhteellisen hyvin
- Kriisin tuomat mahdollisuudet pitkällä tähtäimellä?

Suomen Venäjänkauppa

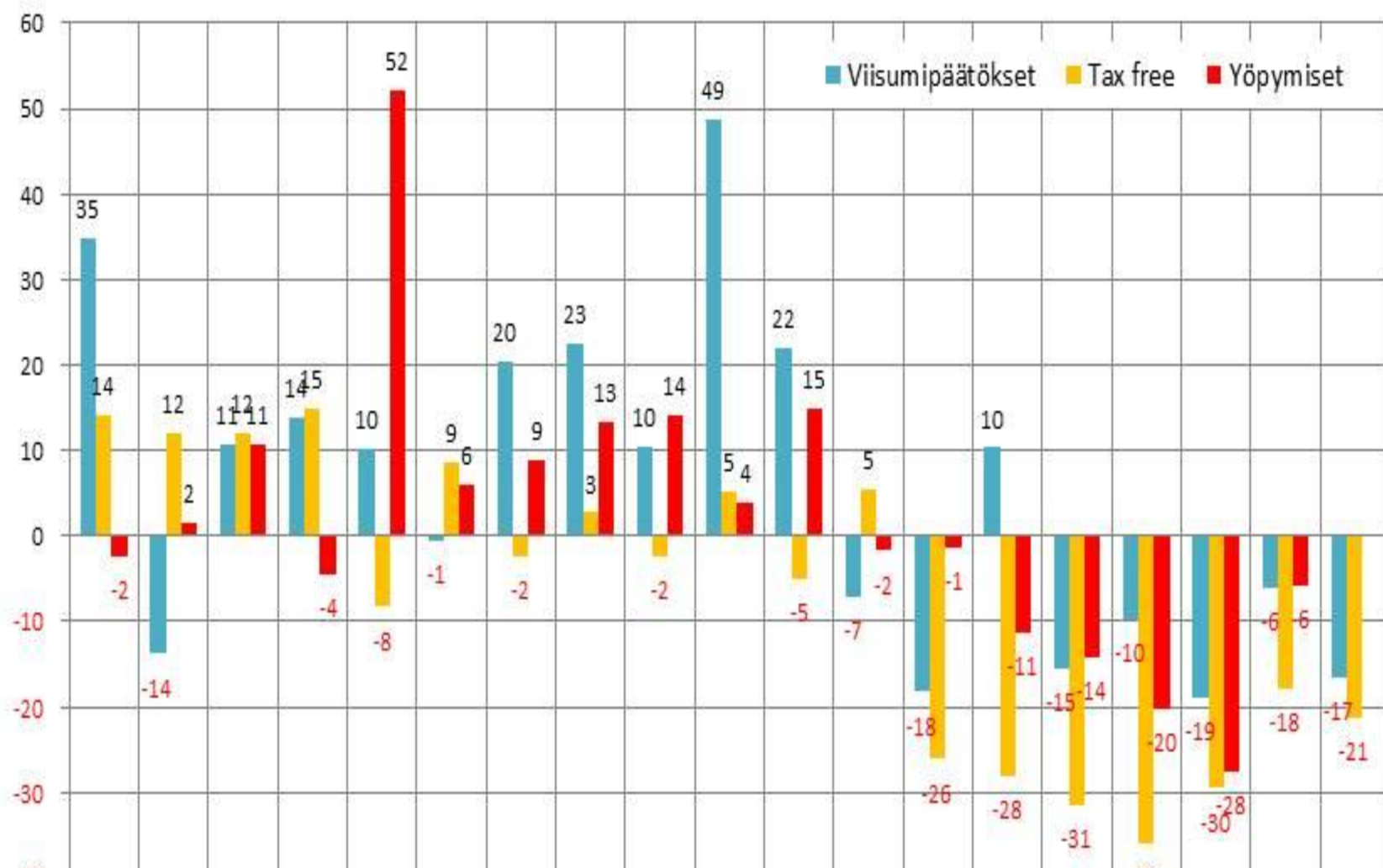

1-6/2014: Vienti: 2,3 mrd. euroa, vuosimuutos -12%, osuus 8,3%
Tuonti: 4,7 mrd. euroa, vuosimuutos -10%, osuus 16,3%

Lähde: Tulli

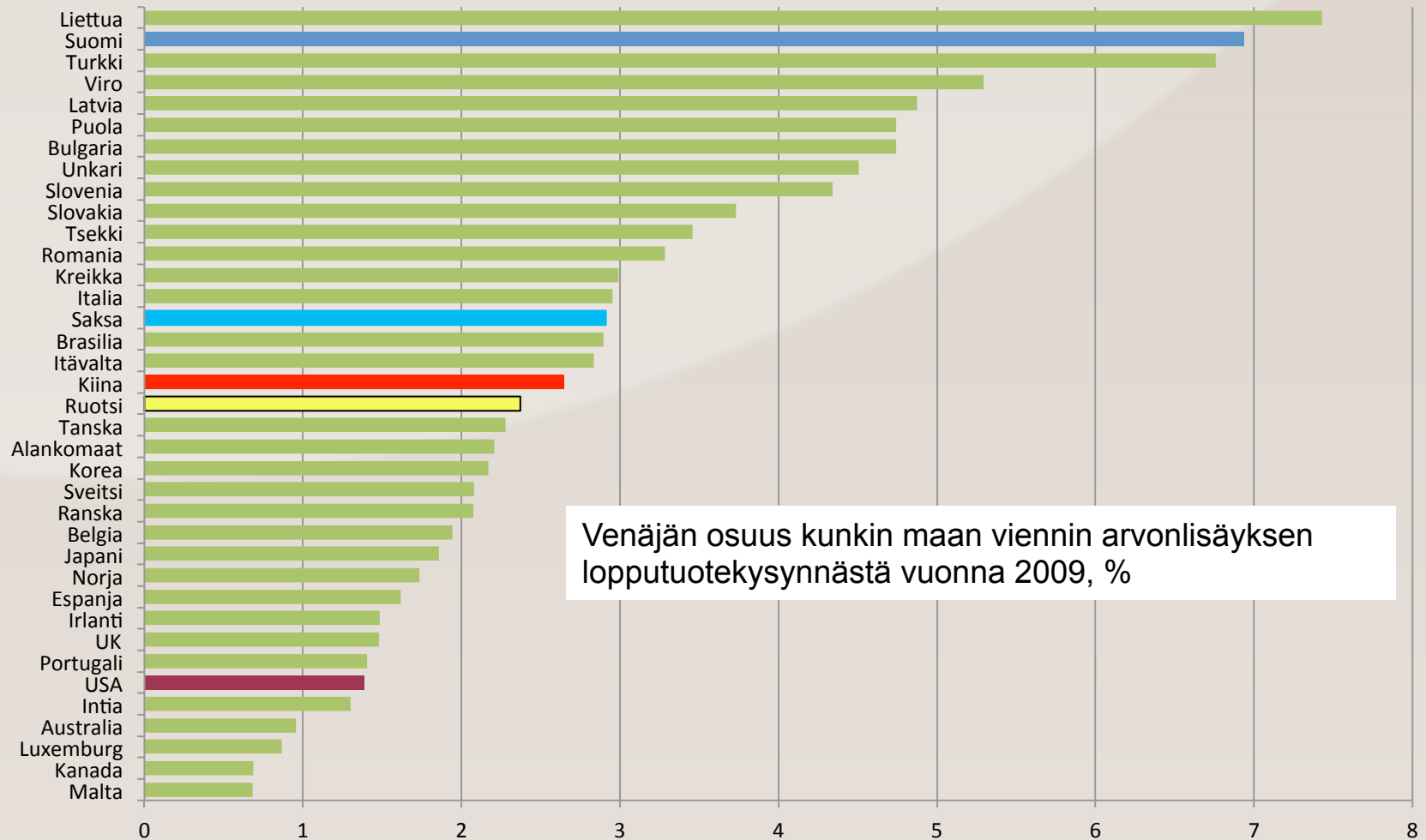
Venäläisten matkailijoiden määrä Suomessa vähenee voimakkaasti

tammi-kesäkuussa yöpymisten määrä laski 10 prosenttia

Suomi on EU:n Venäjä-riippuvaisimpia maita

Tulisiko yhteisen ulkopolitiikan kustannuksia jakaa?

Lähde: OECD